

ชื่อโครงการ การวิเคราะห์ความพร้อมเพื่อการจัดการแหล่งท่องเที่ยวโดยชุมชนจังหวัดลำปาง
ชื่อผู้วิจัย นางสาวปิยรัตน์ วงศ์จุมมะลี

บทคัดย่อ

การวิเคราะห์ความพร้อมเพื่อการจัดการแหล่งท่องเที่ยวโดยชุมชนจังหวัดลำปาง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความพร้อมของจังหวัดลำปาง ที่มีต่อการให้บริการและการจัดการแหล่งท่องเที่ยวโดยชุมชนในจังหวัดลำปาง เป็นการวิจัยแบบผสมระหว่างการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และการวิจัยเชิงปริมาณ (Survey Research) พื้นที่ศึกษา คือ สถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดลำปาง ได้แก่ อำเภอแม่เมาะ อำเภอเกาะคา อำเภอห้างฉัตร และอำเภอวังเหนือ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนในชุมชนและผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวภายในจังหวัดลำปาง เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แบบสอบถาม แบบสำรวจบริบทด้านการท่องเที่ยวชุมชน และการจัดเวทีระดมความคิดเห็น โดยนำข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และเขียนบรรยายเชิงพรรณนา

ผลการศึกษาพบว่า ด้านการท่องเที่ยวโดยชุมชนจังหวัดลำปาง มีสถานที่ท่องเที่ยวตามเส้นทางประวัติศาสตร์ ที่บอกเล่าความเป็นมาของวิถีชีวิตและวัฒนธรรมอันโดดเด่นของแต่ละพื้นที่ รวมถึงบ้านพักโฮมสเตย์ ซึ่งเป็นแหล่งเรียนรู้จากการเยี่ยมชมวิถีชีวิตของแต่ละท้องถิ่นผ่านกิจกรรมการท่องเที่ยว ส่งผลให้จังหวัดลำปางมีความพร้อมในการจัดการท่องเที่ยวชุมชนในระดับมาก โดยมีปัจจัยที่สำคัญได้แก่ ศักยภาพของชุมชน ความพร้อมในด้านการบริหารจัดการ และความพร้อมด้านการให้บริการแก่นักท่องเที่ยว ผลการศึกษายังพบว่า ชุมชนที่เป็นเจ้าของแหล่งท่องเที่ยวสามารถจัดการสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมของตนเอง ให้เอื้อต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของชุมชน โดยมีคนในชุมชนร่วมเป็นกลไกในการคิดและตัดสินใจ เรียนรู้ภายใต้กฎกติกาและจิตสำนึกในการรักษาอัตลักษณ์ของชุมชนร่วมกับนักท่องเที่ยว ผลการศึกษาสรุปได้ว่า การท่องเที่ยวโดยชุมชนจังหวัดลำปางมีความพร้อมในการพัฒนาและยกระดับการจัดการท่องเที่ยวของชุมชนเพื่อเข้าสู่เกณฑ์มาตรฐานการบริหารจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนตามเกณฑ์ขององค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ด้วยแนวทางดังนี้ (1) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้การส่งเสริมความรู้ที่เป็นหลักวิชาด้านการบริหารจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน เพื่อให้ชุมชนที่เป็นเจ้าของแหล่งท่องเที่ยวมีการดำเนินงานที่นำไปสู่มาตรฐานด้านการท่องเที่ยวได้อย่างยั่งยืน (2) สร้างเครือข่ายการท่องเที่ยวโดยชุมชนอันประกอบด้วยชุมชน สถานประกอบการ สมาคมการท่องเที่ยว และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อวางแผนดำเนินงานการท่องเที่ยวชุมชนที่นำไปสู่มาตรฐานการท่องเที่ยวชุมชนร่วมกัน และ (3) การดำเนินงานด้านการท่องเที่ยวชุมชนควรมีการประเมินผลจากคณะกรรมการอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้สถานประกอบการที่เกี่ยวข้องควรมีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับชุมชนที่เป็นเจ้าของแหล่งท่องเที่ยว เพื่อร่วมกันกำหนดทิศทางการพัฒนาให้เป็นไปในแนวทางเดียวกันและเอื้อประโยชน์ต่อกัน

คำสำคัญ ความพร้อม, การจัดการ, แหล่งท่องเที่ยว, ชุมชน